

KORRESPONDENT — KRAIOWY
Y ZAGRANICZNY.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

Z *Warszawy*: Przybyli do tutejszey Stolicy dnia 17. Lutego JW. *Kossakowski* Hetman Polny *Litewski*, *Mokranowski* Generał - Major woysk Koronnych, i *Von Lovonich* Baron z *Niderlandu*.

Z *Lubaru* dnia 31. *Stycznia*. Przybyła tu JW. *Potocka* Woiewodzina *Kijowska* z JO. Xieźniczka *Lubomirską* siostrą swoją i licznym Dworem. Gdzie po wyśtuchaniu Mszy S. znaydowała się na popisach ćwierciorocznych w Szkołach Publicznych pod dozorem XX. *Bazylianow*. We wszystkich była klaffach, bawiać w każdey blisko godziny. W mniejszych klaffach zadawała trudności z *Arytmetyki* i *Moralney*, w srzednich z *Geometrii*, omyłki poprawiała, rysując figury geometryczne sama, w klaffach zaś piątey i szostey z *Logiki* i *Prawa* dawała uwagi wraz z Xieźniczka siostrą swoją. — Po skończonych examinach zachęciwszy piękną mową młodź obywatelską do dalszych nauk, przeszloroczne rozdała medale. Odebrali więc złoty medal JP. *Wincenty Chomentowski* *Podczaszyc Halicki*; srebrne JP. *Wincenty Tyszkiewicz* *Cześnikowicz Sanocki*, i JP. *Wincenty Wieczniński* *Podsędkowicz Ziemiński Kijowski*.

Z *Grodna* dnia 12. *Lutego*. JX. *Jozef Muczyński* zasłużony przez lat kilkanaście na ambonach u JXX. *Jezuitow*, potym Rektor szkół wydziałowych i *Proboszcz Grodzieński*, *Kanonik Smoleński*, pamiętny sta-
nieniem o restauracyą po zaszłym pożarze, tak *Probostwa*, iako też *Kościola Farnego*, oraz pokryciem nowym tegoż *Kościola* ogromnego *Krzyżackiey architektury*; dnia 4go *Lutego* zakończył życie.

Dnia 8go tego mies: Xże *Sapieha* Kanclerz W. Lit: Marszałek Konf: W. X. Lit: dla słabości zdrowia z *Grodna* wyjechał.

Dnia 10. tegoż mies: w Niedzielę zapuśtną obchodzono uroczystość ślubowin między Xciem *Sapiehą* Kanclerzycem W. Lit: i JP. *Pelagią Potocką* Marsz: Konf: *Koronney*, tudzież drugich między JP. *Kossakowskim* Woiewodzicem *Witebskim* i JP. *Ludwiką Potocką* drugą córką JW. Marsz: Konf: Kor:

Z A G R A N I C Z N E.

F R A N C Y A.

Z *Paryża* dnia 30. *Stycznia*. Ciąg seſſyi Konwencyi Narodowej od exekucyi *Ludwika XVI*.

Seſſya dnia 21. *Stycznia*. W dzień *Ludwika* exekucyi Konwencya Narodowa zebrała się o godzinie 9. z rana. Doniesienie w tym dniu o zabójſtwie wczoraj popełnionym na osobie *Pelletiera de St Fargeaux* Deputowanego. Honory pogrzebu oznaczają. Wychodzi rozkaz ſciągać niejakiego *Paris* dawniej w ſłużbie Gwardyi Królewskiej zostającego i współników jego pomówionych oto zabójſtwo.

Tegoż dnia wniesiono, aby domy znowu *Paryża* najszybciej rewidowane były.

Santerre czyni rapport o ſcięciu *Ludwika*. Donosi iak chciał *Ludwik* mówić, ale mu niedopuszcili, iak w kotły uderzyć kazał, iak stracony i w grobie *S. Magdaleny* pochowany. Tu przywodzi okoliczności wielu dni liczbą oznaczonych 21. zgubę Tyranom, a Rzpltey uſtalenie przynoszących.

W tymże dniu czynione były uwagi względem różnych okoliczności życia *Ludwika XVI* przy zbliżeniu trefunków następujących: 21 Kwiet: 1770 *Maryaż* w *Wiedniu*. Poſtanie pierścienia, 21 Czerwca *Gala* z teyże przyczyny. 21 *Stycznia* 1782 *Gala* w *Paryżu* z przyczyny narodzenia *Delfina*. 21 Czerwca 1781 *ucieczka*

Króla do Varennes. — 21 Września 1792 znieślenie Królestwa Francuzkiego. — 21 Stycznia 1793 Ludwika ścięcie. Dodają do tych uwag, iż Kommissya z 21 osoby złożona, Ludwika bydz godnym śmierci osądziła, i Konwencyi Nar: zdanie swe podała.

Jeden z Sekretarzów chciał czytać Protokół wykucyi Ludwika, lecz Konwencya Narodowa do dziennego porządku przystąpiła. Dekretowano, aby *Pelletier St Fergeau* w Panteonie między Wolterem i Mirabeau był złożony.

Stanął dekret inny, w którym zlecono Obywatelowi Barrere, aby do ludu Francuzkiego, dla rozestania po wszystkich Departamentach, względem terażniejszych czynności, adreś ułożył.

Sessya dnia 22. Stycznia. *Kersaint* staie u krtek oświadczaiąc posłuszeństwo dekretowi, który mu nakazuje dać objaśnienie, iakieby osoby rozumiał w liście swym gdy Urząd Deputata Konwencyi Narodowej składał, względem krwią zbroczonych? Odpowiada, że się to ściąga do Marata i iemu podobnych.

Niektóre podczas tey Sessyi następują układy, względem pogrzebu *Pelletier St Fergeau*.

Naznaczają karę śmierci przeciwko temu, któryby schronienie dał Peletiera zabójcy, lub iego współnikom.

Kersaint znowu u krtek staie, twierdzi wyraźnie, iż oddychać prawie nie może tym powietrzem, którym tchnie Marat, a iakże z nim razem w Konwencyi Narodowej zaliadać może? Większość zjazdu Narodowego uznaie słuszną wymówkę *Kersainta*, który ie czerpa w własnego sumnienia przeświadczeniu, i pozwala Urząd Deputowanego złożyć.

Sessya d. 25. Stycznia Roland pisze do Konwencyi Narodowej, składając Urząd Ministra wewnętrznych interesów, Pozbawiony, (powiada w R. 1792) przez tyrana Urzędu Ministra, za to, iż mu odważył się prawdę mówić, chce ocalić honor Konwencyi Narodowej, aby nie szła za przykładem tego, któremu

winną karę wymierzyła, przeto sam Urząd składam. Czas jest rzecz, iżby Konwencya Narodowa jedną miała duszę, i jeden cel wszelkich swych robót. Byłem przyczyną długich niezgód między iey członkami, teraz mię poświęcam powszechney zgodzie i iedności. Konwencya Narodowa każe ten list wydrukować, i do 84 Departamentów rozesać, a tym czasem porucza Ministrowi sprawiedliwości, aby zastępował Ministra wewnętrznych interesów.

Dnia 24 Stycznia Dla pogrzebu *Pelletiera St Fergeau* nie było Sefsyi Konwencyi Narodowej.

Piszą z Paryża, że w wigilią ekzekucyi Ludwika, gdy się widział w Niedzielę wieczorem z Familią, nie Ludwik to wołał (jako wyrażono było w niektórych nowinach) *o! Kaci! Kaci!* ale nieszczęśliwa Marya Antonina Królowa, te słowa w zapale wyrzekła. Ludwik zaś okazywał się statecznie spokojnym, daleki od złości i zapalczowości, aż do samey śmierci. Tego się najbardziej lękać zdawał, aby Kat ciała jego nie dotknął się, i z tey to przyczyny domagał się nożyczek dla ucięcia sobie włosów, dla tego też bardzo był wzruszony, gdy na fatalne rusztowanie idąc, doświadczył tego nieszczęścia, sam zrzucił zwierzchnią suknię i kołnierz odchylił, aby uniknął haniebney postugi; lecz gdy przyszło do wiązania nóg i rąk, pod ów czas najstraszliwiej był zmieszany, reszta okoliczności tey śmierci, zgadzają się z poprzedzającymi.

P. Roland sprowadził do Paryża bardzo wielu Federatów, spodziewał się, że ta siła przeważy nad Jakobinów przemocą. Lecz Jakobini wszystkich na swą stronę przeciągnęli. Roland oszukany Urząd Ministra wewnętrznych interesów złożyć musiał. Szczęśliwy, gdyby się na tym tylko skończyło. — Wszyscy teraz głoszą, że Roland chciał życie Ludwika XVI. ocalić, czy to ludzkość i sprawiedliwość, czy polityka do tego mu były powodem, sądził, że śmierć jest niepożyteczna, albo raczey szkodliwa dla Rzpltey

Francuzkiej. Nie tań się z takowym zdaniem swoim, teraz mu zadaią, że bardzo wiele papierów znalezionych w Thuilleries zataił: Roland tłumaczy się, iż po odkryciu zaraz w przytomności dwóch świadków zrobił Inwentarz tychże papierów. Wielu jest tego zdania, że dekret oskarżenia wkrótce wypadnie przeciwko temu Ex - Ministrowi.

Jakobini grożą też wielu Generalom Francuzkim, i wyraźnie żądają, aby na czele woyska stawali obywatele z pospolitego ludu — Na zarzut, iż między pospółstwem nie ma umiejętności, którą powinien mieć Generał Kommenderujący woyskiem, dają odpowiedź, że takowa w sztuce wojennej biegłość, jest to tylko ofszukanie innych, nie zaś prawdziwa umiejętność. Mówił ieden w czasie ich Sessyi 25 Stycznia, mamy pięć millionów ludzi, którzy mogą kommenderować woyskiem, ieśli kto mi to zaprzeczy, rzucam na szrodek rękawiczki; niechże ie ztamtąd podeymie, chcę moje dowody utwierdzić przykładami. — Xcia Henryka mają pospolicie za naywiększego Generała w Europie, iednak ten Xiaże nie ma żadney umiejętności Matematyki, zna tylko Geografią i pozycyą mieysc, lecz ieśli mu odeymiesz tę naukę szczególną, której można za dni 15 nabyć, talenta iego są prawie niczym. Marszałek de Broglie ma sławę, ale przywłażczoną, iego umiejętność sztuki wojennej wcale jest zwyczajna, gdyż ani Geometrii nie zna, ani Geografii. — Przedtym poczytano za sztukę naytrudniejszą bydź Officyerem, doświadczenie naszych walecznych Woluntaryuszów, przeciwną rzecz dowodzi, toż samo i o Generała umiejętności twierdzić należy. — Na czele woysk naszych stawmy samych tylko Patryotów, gdyby Kommendant Marsylczyków zamiast Dumouriera, woyskiem Rzpltey Francuzkiej dowodził, nigdy by Prusacy krain niektórych swoich nazad od nas nie odebrali.

Sessya dnia 25. Stycznia. Minister wojenny Pache, donosi Konwencyi Narodowej o wielkim rozpro-

szeniu skarbów dla wojska potrzebnych. Wzajemnie samego też ministra oskarżają o złe używanie swej władzy. obrońcy mocno za nim mówią; odesłano do Deputacyi roztrząśnienie tego interesu.

Mieszkańcy księstwa *Monaco*, wybiwszy się z władzy rządcy swego proszą, aby ich wcielono do Rzpltey Francuzkiej. Odesłano do Deputacyi Dyplomatycznej.

Kommissarze Departamentu *du Mont Blanc* donoszą, że miasta *Monmeliant, Moutieur, St Jean, de Mauriens, i Chambery*, zostają w poruszeniu wielkim, i do nowej przychodzi wojny.

Przy końcu tej sefjy, familia zabitego *Lepellier* stawia u kratek, dzięki składa Reprezentantom ludu; córka tegoż *le Pelletier* przyjęta jest pod obronę Konwencyi Narodowej. Na wniosek *Dawida* dekretowano, aby na placu *Vendome* postawiony był *Monument*, reprezentujący *le Pelletyera* na łożu śmiertelnym.

Sefjya d. 26. Stycznia. Roztrząsanie potęgi nieprzyjacielskiej, oraz układy do jakiego stopnia ma przyjąć się Rzpltey na przyszłą kampanią.—Po wniosku *Pana Dubois de Crance*, który donosi, że *Prussy, Austrya i Imperyum* 180,000. wojska, *Król Sardynski* 46,000. *Hiszpania* 40,000. wysyłać przeciwko *Francji*, doprasza się tenże, aby 6. dywizyi wojsk Rzpltey zafianowały granice zaczawszy od *Dunkierki*, aż do *Gex*, a ztamtąd przez *Alpy, Sabaudya*, aż do morza *Szród-Ziemięgo*, inne rozciągały się wojska, któreby wszelką siłę łatwo odeprzeć mogły.

Lecointre Puiravaux daie projekt; który przemaga, i dekretowany jest w następujących wyrazach:

Konwencya Narodowa po doniesieniu Deputacyi wojennej, stanowi, aby siły wojsk Rzpltey podniesione były do 502,000. ludzi, z których 35,000. będzie kawaleryi, a 20,000. artylleryi. Zaleca, aby Deputacya wojenna bez odwołki starała się dopełnić wszystkie korpusa stosownie do tej liczby, a Deputacya

Skarbowa, aby dodała dla tychże wojsk potrzebne dostarczenia w pieniądżach i innych rekwizytach.

Tegoż dnia czytany był list Pani *Lauret* w wyrazach następujących:

List karmicielki córki Ludwika XVI. do Rady generalney Paryzkiej.

Obywatelka *Laurent* karmicielka pierwszej córki Ludwika, prosi u was o tę łaskę, która złączona jest z szczęściem iey życia, a ta łaska tak jest sprawiedliwa i ludzkość interessująca, że Republikanci dobrzy, cnotliwi i litośni odmówić iey nie mogą. Proszę was Obywatele, aby mi wolno było odwiedzić córkę moję *Madame*, dotąd w *du Temple* w więzieniu zawartą. Chcę z nią razem zostać, póki inne nienastąpi rozporządzenie. Dobroć waszego serca mówić będzie za sprawą moją. Ja wdzięcznością przejęta, winney sprawiedliwości waszey hołd oddając, czekam z uszanowaniem, i z największą niecierpliwością waszey łaski Obywatele Republikanci.

(podpisano) *Rousseau* żona *Laurent*.

Rada powszechna twierdząc, iż ta obywatelka nie jest iey znaioma, do dziennych przytąpiła swych czynności.

Gdy nowi Kommissarze Rady powszechney (których liczba po śmierci Ludwika od 12. do 6. jest zmniejszona) wyznaczeni być mieli, uskarżał się ieden, iż takowe zatrudnienia wielce są uciążliwe dla obywatelów: długoż rzecz kamerdynerem będe Antoniny? doniosł przytym: iż stół więźniów nadto jest kosztowny. Dopraszam się, niech Antonina z familią albo do więzienia *Conciergerie*, albo do *Cuchthauzu* przeniesiona będzie. Na to *Real*: musi trwać póty zatrudnienie takowe, póki Konwencya Narodowa nie wyda ostatecznego wyroku względem osadzoney familii. Dodaie *Herbert*: Nie tak był niebezpieczny Ludwik sam, iako teraz jest syn iego, który ma wielkie za sobą partye, a zatym łatwo wsparcie

znaydzie do odzyskania Korony. Znowu do porządku dniowego przystąpiono.

Federaci Jakobinow domagaia się, aby względem Antoniny żadne odtąd nie były przyjmowane remonstracye; odesłano to wszystko do Deputacyi Policyiney.

Dnia 27 Stycznia. Uroczystość inauguracyi *Drzewa Braterstwa* na placu tegoż imienia, które się dotąd zwało Karuzel, odprawiła się z wielką wspaniałością. Po Ceremonii, Federaci dawali nawzajem braterskie międy sobą ucałowania. Nastąpiły tańce Patryotyczne, wpośród okrzyków i śpiewania ludu w niezmiernych tłómach zebranego. Deputacye od Konwencyi Narodowej i od Muncypalnych znaydowały się przytomne na tej Ceremonii.

Gdy stawiono *Drzewo Braterstwa* na tym placu i gdy 84 Piki, reprezentujące 84 Departamenta szykowano; piszą, że niespodzianie przyleciał gołąb biały, i nad samym owym drzewem w koło wierzchołku lotem 12 razy okrążył. Takowy przypadek Spektatorowie mający zwałszcza interes rokowania pomyślności dla Rzpltey Francuzkiej, ubeśpieczeniem pomyślności nazywali, i bardzo wiele Pospółstwa na swą stronę pociągęli.

Dnia 28 Stycznia. Sessya Poniedzialkowa. Deputowany donosi Konwencyi o stanie w jakim znayduia się więźniowie Opactwa: ieden na drugim prawie leżą, i wcale źle ich karmią, za tym uwiadomieniem nastąpiło drugie: Nie trzeba się dziwować, rzecz Buzot, że więzienia napelnione są. Aresztuia za najmnieysze wykroczenie. Kommissya czuyności wtręciła do więzienia Journalistę za to: iż dał swoje zdanie względem 5ciu albo 6ciu członków pewney partyi. Tenże domaga się rapportu dekretu, mocą którego nową miano uformować Kommissyą Czuyności, i obranie nowych członków do składania iey, Buzot uważa, iż Kommissyą obierano na Sessyi, na której 283 Depu-

townych tylko znajdowało się. Prócz tego mnóstwo dobrych Obywatelów opuściło Paryż.

Dnia tegoż o godz. 8mej wieczornej liczne wojsko piechotne i konne z armatami i całym przygotowaniem udało się bez kotłów do bramy *du Palais Royal* z kąd zabraniało wyjścia wszystkim tym, którzy karteczek obywatelskich nie mieli. Oficyerowie i żołnierze pytani o przyczynę o tey nagłej w nocy napaści, odpowiedzieć dostatecznie nie mogli. Jedni mówili, że dla poimania Paryfsa zabójcy Pelletiera, drudzy dla oczyszczenia tego mieysca od złych ludzi, twierdzili; ci, że dla połapania Emigrantów ukrytych u niektórych kobiet, inni mówili, że dla doświadczenia, iakim sposobem domy wszystkie Paryża mają wizytować, to działoś.

Z różnych pobudek i przyczyn ta zdaie się być nayspewniejsza, że Kommissya czynności wydała ordynans, ażeby 46 osób wzięto w niewolę i do rozmaitych więzień zaprowadzono. Większa liczba jest poimanych: ale wyraźny występki ich tu się nie okazuje. Osób wziętych do arefztu tego wieczora rachują 75. Wiele kobiet tamże pobrano. Mniemanie było, że i Paryfs zabójca Pelletiera złapany, lecz o tym wiadomość dochodzi: iż sam sobie w łeb strzelił.

Dnia 29. Stycznia. Sekcyja *des Arcis* donosi Radzie Powszechney o następnym postanowieniu:

Zgromadzenie generalne uważając, iak wielkiej rzecz jest wagi, uniknąć wszelkich sposobow, przez któreby można było zmiekczyć umysły obywatelow względem losu Ludwika ostatniego i tego familii. Co sprzeciwiałoby się wręcz sądowi. Konwencyja Narodowa postanowiła, iż ktoby wniosek do tego stosowny uczynił: do porządku dniowego powinien być zwrócony, a iesliby trwał uporczywie, ma być na zawsze wygnany. Tego dekretu miał być celem obywatel *Danjou* członek Rady powszechney, który na sekcyi opowiadał niektóre tkliwe szczeguły do Maryi Antoniny ściągające się.

Rozchodzi się tu List z Genui pod datą 12. Stycznia pisany: Anglia wam wypowie wojnę. Włoska Nota jest tłumaczeniem autentycznej Londyńskiej, nam w ostatnich dniach komunikowanej, donosi ona, że wyspy Francuzka, i Bourbon, będą pierwszym obiektem napadnienia zwycięzkiej Floty W. Brytanii. Hiszpania daie 60. okrętów liniowych. Stany Wenecyi 30. Rossya 40. Anglia 150. Portugalia 20. Węc 300. jest okrętów, które się mogą złączyć z innemi 25 od Dworu Neapolitańskiego ofiarowanemi. Flotta owa pod kommandą Angielczyka przydzie wkrótce pustoszyć wasze kraie. Wszystkie osad waszych postradacie, i cóż więc dokażecie przeciwko większej mocy Flottą swoją z 90. okrętów składającą się, a przeciwko takiej mocy, iaka was ma atakować. W powszechności wszystkie Potencye są urażone przeciwko wam, żeście oświadczyli ludowi swoją pomoc, skoro bydź wolnemi zechcą, żeście przyrzekli pieczołowitość względem ich zamiarów. Takie oświadczenie jest manifestem przeciwko wszystkim Potencyom Europy wydanym, i na cóż więc otwierać było Skaldę rzekę? Rząd Genuński odmówił dać Admirałowi *Trugues* 2.000. strzelby, odpowiadając iemu: że ta uczynność przeciwna byłaby neutralności względem Europejskich Mocarstw. Powinniście się spodziewać, że rok następny, albo was zniszczy, albo uczyni was Narodem najstraszniejszym w Europie, lecz się lękać względem was najprzeciwniejszych trafunków. Wasze zaboie dnia 2. Września dopełnione, odrysowały was przed Narodami, iako Ludo-żercow. (*Autropophages.*)

H O L L A N D Y A.

Z *Wenlo* dnia 19 *Stycznia*: Mimo czas niepogodny Francuzi ku Holenderskim Granicom maszerują, wczoraj przybyło ich 800. do Kaldenkirchen Miasteczka leżącego ztąd o milę, mają armaty i wielką amunicyą, zdaie się, iż chcą atakować Korpus Austriackie stojące w *Werkelans*.

Negocjacya rozpoczęła się w Amsterdamie na pożyczczenie 6 millionów procentem 5 od sta dla Cezarza Jmci.

Piszą z Londynu, że Generał Montefiou, który był ścigany dla poymania od Francuzów, przybył do tej Stolicy wielkiej Brytanii.

Gnral Custine wizytował w przeszły Wtorek wszystkie stanowiska Kordonu swego broniące przeyscia Auftryakom. Prześliczny Pałac Elektora Mogunckiego Favorite przy Moguncyi kazał zbić, aby nie przeszkadzał do obrony Miasta.

Z Hagi dnia 28 Stycznia. Ostatnie listy z Bruxelli nie naypocieszniejszy są dla Potencyi sprzymierzonych. Demokraci tam górę wzięli, Partyzanci trzech stanów, i Cesarza, przerażeni umykają, co się daley stanie, woyska Francuzkie pewnieyszą dadzą wiadomość, których do 120,000 liczą w tych stronach, biorąc z temi razem, co zajmują Szlaki od Namaru do Geldryi Pruskiej, i od Ostendy, aż do Akwisgranu. Generał Dumourier tu znowu powrócił.

Dnia 20. t. m. Mieli się zgromadzić Reprezentanci Leodyjscy, dla wyśtania Delegowanych do Konwencyi Narodowej, z prozbą: aby przyłączeni byli do Rzpltey Francuzkiej i 85 Departament formowali.

Dnia 1 Lutego. Xże dziedziczny d'Orange przeszłego tygodnia do Frankfurta do Króla Pruskiego dla ważnych interesłów pośpieszył. — Do Gandawy przybył Generał Dumourier z Paryża razem z Panem Maulde, który przybywszy tu 28. Stycznia w bardzo wysokiem tonie rozmawia. Wszelkie tu przygotowania do obrony już są poczynione. Możemy także 12,000. Angielskiego woyska, iako pewną liczyć pomoc, która podług przyrzeczenia P. Auckland w 8. dni po zarekwirowaniu złączyć się ma z nami. Maftrycht już na mil trzy do koła wodami jest oblany.

Dnia 2. Lutego. Od Granic Westfalskich cofają się Francuzi, Geldryą opuścili, a głębiej w Leodyjskie wkraczą. Z drugiej strony okoliczności okazują,

że Hollandya będzie od Francuzow atakowana, ku tuteyszym granicom do okolic Breda i Berg-op-Zoom dzień w dzień coraz więcej Francuzkich zbliża się Regimentow; Bardzo tu troskliwi jesteśmy, ieśliby Breda żwawo atakowaną została, gdy zwłaszcza staby ma garnizon, niezadługo przymuszoną byłaby poddać się. Do tego Jakobini w tej Fortecy wielkie mają partye, nawet i w samym woysku tamecznym. Most wielki przed bramą Antwerpską zebrano, a Fortecą Gertrudenberg dokoła wodami jest oblana.

Do tuteyszej kraiovej milicyi iako też i do Floty w Prowincyach Hollenderskich nieustannie werbuja; pomnaża się więc znacznie woysko. Powiadaia, że do Hollandyi ma przybyć Angielskie korpus. Dwie Hollenderskie Fregaty, jedna o 36. druga o 24 armatach, jeden statek nazwany Cutter, i dwa inne uzbroione przy Fort Bath na Skaldzie stanęły w gotowości. P. Maret z Paryża do Anglii wyjechał, który iak powiadaia, chce u Palamentu neutralność wyiednać, tym czasem po setne są wieści, że Franca wypowiedziała już Hollandyi i Anglii wojnę.

S Z W E C Y A.

Z Sztokolmu d. 8. Stycznia. Wczoray i dnia dzisiejszego znaczny był rozruch w tej stolicy. Kłótnia wszczęta między dwoma Mieszczanami, i dwoma żołnierzami, przyczyną była zamieszania. Xiążę Regent okazał się ludowi, i upewnił, że władza rządowa wszystko to uczyni, czego tylko obywatele żądać będą; takowa przytomność zaspokoila kłótnię, lecz nad wieczor znowu się lud burzyć zaczął, dwa razy wystrzelono w bliskości pokoiow Króla młodego. Jeden z dragonii na warcie tam stojący, raniiony został, znowu później około zamku kupienie się ludu było, lecz mocne sztyldwachy i patrole rozdrażnionych wstrzymały. Xże Regent od niejakiego czasu odebrał kilka listow bezimiennych, w których mu grożą, iż zabity będzie. Ten Xże przez wiele

dni z pokoiow swych nie wychodził ; aż dopiero wczoray okazał się ludowi , dla ułagodzenia niespokoynych. Obawiaią się tu , aby dwie czyli trzy partye , które dzielą Szwedow tak w Sztokolmie , iako i na Prowincyach , wkrótce nieprzyniosły scen iakich okropnych.

W Ł O C H Y.

z Twirynu 29! Grudnia. Generał Austryacki de Wins przybył do tuteyszego miasta:— Król Jmc generalną kommandę woysk swoich onemu poruczył.— Nieprzełatają tu naywiększych do woyny przygotowań czynić. Liczba żołnierzy do boiu , ma bydz podniesiona aż do 140,000. ludzi.— Wyftano temi dniami , znaczne korpus Soorgio dla wsparcia woysk naszych , które wkroczyły do Hrabstwa Nicyi , zbliżyły się też nasze dywizye ku Sospello. Woyska Francuzkie cofają się. W iedney z ostatnich wycieczek 100. naszych żołnierzy , napadło na 400 Francuzow , i urwało im 40 niewolników , między którymi 7 niewiaśc znajdowało się przebranych.

N I E M C Y.

Z Trewiru dnia 16. Stycznia. Do wsi Mogunckiey *Usmannstadt* przyszło dnia 11. tego mies: 200. Austryakow , chłopci niechcieli im dać kwatery , mówiąc : *My ludzie wolni iesteśmy , a nadto Francuzi , tylko Generala Custine rozkazy przyimować powinni.* Woyta swego , który radził , aby Austryakow przyjęto ze wsi wypędzili. *Dobrze!* rzekł kommandant Czeski : *Wy Francuzi iestecie ? a zatym nieprzyiaciele.* Zapłaćcie więc kontrybucyi 25,000. *Zł: Ryńskich , a to we 24. godzinach , albo wieś zaraz spalić każę ; i żeby się okazał niezartować z niemi , do poblížszej wsi posłał ieszcze po 300. żołnierzy.* Tu chłopci w prozbę , ale żeby kommandant im wolność z głowy wybił , kazał wziąć 13. z nich dowodzców i każdemu po 50. plag pierwszego dnia , a po 25. nazaiutrz odrachowano. Tych 500. żołnierzy mniłała wieś darmo żywić , a włożoney kontrybucyi odstąpił.

Z *Hannoweru* d. 2. *Lutego*. Przeszłej nocy nadszedł z Londynu rozkaz, aby 12,000. Piechoty, a 8,000. jazdy, i artyllerya do Brabancyi ruszyła.

Z *Wiednia* d. 2. *Lutego*. Cesarz uwiadomił Węgierskie stany, że dla dobra publicznego i zachęcenia do rolnictwa tego narodu, przedsięwziął masę dobr swoich kameralnych zmnieyszyć, i też zafluzonym osobom rozdać.

Cesarz Jmć wydał ordynans wzmocnienia fortyfikacyi Mantui we Włoszech, na co wyznaczył sumę 150,000. złt: Ryńskich, ze skarbu Lombardy.

Skoro tylko siódme korpus woluntaryuszow rekrutujące się w Czechach stanie, natychmiast pomaszeruje do woyska nad Renem.

Część podarunku 10,000. czerw: złt: ofiarowanego ś. p. N. Cesarzowi zesłemu od Stanow Siedmiogrodzkich wyznaczona jest na fundacyą szkoły kruszcowej w tej Prowincyi, a druga na zachęcenie pomnażania iedwabników.

Lista autentyczna woysk skombinowanych przeciwko Francyi na przyszłą kampanią przeznaczonych.

Geldrya Pruska	-	-	-	-	18,000.
Pod Generała <i>Clairfait</i> kommenda	-	-	-	-	40,000.
Pod Generałem <i>Beaulieu</i> maszerującym do Namur	-	-	-	-	24,000.
Pod Generałem <i>Collorido</i>	-	-	-	-	35,000.
Pierwsze korpus nad Renem	-	-	-	-	35,000.
Drugie korpus maszerujące	-	-	-	-	20,000.
Armia Pruska nie licząc Geldryi	.	.	.	.	72,000.
Hassow	-	-	-	-	12,000.
D'armstad	-	-	-	-	6,000.
Trzy kontyngensa Imperyi	-	-	-	-	60,000.
Armia Austryacka w Bryzgawii	-	-	-	-	24,000.
Summa cała	-	-	-	-	346,000.

Z *Leodyum* d. 29. *Stycznia*. Wczoray względem ziednoczenia się z Francją wotowano, z 9,400. głosow, tylko 40. było przeciwnych. To ziednocze-

nie po całym mieście przez ogłosz trąb ogłoszono. Kościół katedralny tutejszy zbilaią, około którego od 17go. t. m. co dzień 300. pracuie ludzi. Ołow z dachu do kilku tysięcy Cetnarow ważący, na kule obrocony będzie. Zakonnikom dnia tegoż przykazano, aby z klasztorów uścąpili, i sami o sobie mieli staranie.

Z *Frankfurtu d. 4. Lutego.* Dziś po południu Xże *Kobourg* mający *Kommendę* nad całym Niemieckim woyskiem tu przybył. Dnia 30. Stycz: Xże *Cieszynski* z *Arcy-Xiężną Krystyną* żoną swoją do *Hanau* ziechali, a z tamąd podróż swoją przez *Augszburg* do *Wiednia* obroczą. Dnia 28. Stycy: *Generał Custine* znajdował się w *Spirze*, z kąd do *Alsacyi* ma się udać. Twierdzą, że *kommendę* w *Moguncyi* objął *Generał Wimpfen*. Francuzi potężnie ognia dają z *Armat* do stojących z tey strony przednich straży. Piszą z *Neapolu*, że tam pospolstwo w nocy poździerało *Herby Rzpltey Francuzkiej* z domu *Posta Francuzkiego*. Żądał ukarania, i nadgrode obiecywał za odkrycie sprawcow tey czynności, ale nazajutrz postano mu pismo z pogrozkami, że jeżeli się *Herby Francuzkie* na domie jego okazały, te w dzień nawet zdarte zostaną, i sam niech się ma na ostrożności.

Dnia 5. Lutego. Wyszło rozporządzenie w *Saxonii*, aby każdy Francuz, któryby 10. lat w kraju nie przemieszkiał, za granicę wyszedł. *Kontrakty* iakiekolwiek z *Francuzami* zawarte w *Państwach Sakskich* zaszłe, wszystkie za nieważne ogłoszono.

Od Renu d. 29. Stycznia. *Woysko Generała Clerfait* do 40,000. zmocnione będzie. Nie dawno nadeszły *Cesarzkich* 18,000. a z pod *kommendy Xcia Hohenlo* 6,000. przyłączyło się. *Swoich* zaś miał do 16,000. ludzi. Z tym wszystkim *Francuzi* przeciwko niemu w znacznych okazują się *dywizyach*, a *rada wojenna* w *Paryżu* *naysurowiey* zaleciła, aby miało *Koloniją* koniecznie odebrać, choćby to *naywięcey* ko-

sztować miało. Ponieważ przez Hollandyą niezmiernie magazyny dla Cesarzkich i Prusaków zwożone bywają, wiele na tym zależy Francuzom, aby Komunikacyą między Hollandyą i Niemcami nad Renem odciąć. Przeto zmierzają do tego, aby Generała *Clairfait*, aż ku *Ardernach* do cofnienia się przymusić.

Mówią tu o wielkich związkach całej Europy przeciwko Francyi. Ma się bardzo wiele Pretendentow do Prowincyi Francuzkich odzywać.

Dnia 5. Lutego. Codziennie w Akwizgranie czekają na Generała Dumouriera. Generał Miączyński wspólnie teraz kommanderuje Francuzką Awantgardą z Generałem Stengel. Do tego wojska przybywa nie mało żołnierzy i ammunicyi.

Z Lipska d. 11. Stycznia. Z Amsterdamu wiele listow zapewnia od dnia 5go t. m. że tam autentyczna wiadomość już przyszła, iż Zgrom: Narodowe Paryzkie Anglii i iey sprzymierzeńcom wypowiedziało wojnę: Najswieższe z Paryża wiadomości, które tu przy odejściu poczty niniejszey doszły, potwierdzają toż samo. Stało się to dnia 1. Lutego, kiedy Konwencya Paryzka przeciw Anglii i Hollandyi wojnę iednomyslnie i wraz wygotowanie 800. millionow nowych assygnatow udecydowała.

Z Hamburga d. 7. Lutego. Statki Angielskie tu stojące odebrały rozkaz nie prędzey z mieysca ruszyć się, poki uzbroione nie nadędą okręta, żeby niepodpadały niebezpieczeństwu iakiemu.

Odebrauo tu wiadomość, że Francuzi już wypowiedzieli Anglikom wojnę. Druga wiadomość z Amsterdamu jest, że Zgromadzenie Narod: Paryzkie niezwłocznie wojskom swoim do Hollandyi wkroczyć kazało, iesli we 24. godzinach nie będzie się Hollandya za neutralną deklarowała. Na wszystkie Angielskie i Hollenderskie statki cło włożono.

KORRESPONDENTA KRAIOWEGO

Y ZAGRANICZNEGO.

We Wtorek dnia 19. Lutego 1793. Roku.

Z Warszawy d. 18. Lutego. Dokończył dziś życia swojego JP. Jozef Wafilewski w 73. roku wieku swego. Śmierć tego napełniła żalem pozostałą żonę, dzieci, wnuki, przyjaciół, i wszystkich, którzy go dobrze znali. Przykładnym zawsze był Katolikiem, dobrym mężem, czułym oycem, wiernym przyjacielem, każdemu przystępnym, a do wszelkiego zbudowania miłosiernym, bo znaczną część życia swojego przepędził na ratowaniu i opatrywaniu zdrowia, ubogich zwłaszcza ludzi.

B E L G I U M.

Z Rùremonde dnia 30. Stycznia. Przeciwno zbliżającym się *Austryakom* i *Prusakom*, czynią *Francuzi* wszelkie przygotowania do obrony najwyższej. Codziennie 300. ludzi robi około baterji, które sypią przed bramą *Wenloehską* nazwaną. Artyllerya dotąd kilku armatami połowemi opatrzona, wkrótce ma odebrać ciężkie armaty, a korpus Generała *Lamorliere* 10,000. powiększanej części samej Kawaleryi zmocnione będzie.

Po różnych *Pruskich* okolicach wyznaczone furaze, codziennie tu sprowadzane bywają. W *Sittard* i innych okolicach wzbraniają się obywatele dawać furaze. Rezolwowani są czekać na exekucyą.

P R U S S Y.

Z Berlina dnia 12. Lutego. Poseł *Rossyjski* JP. Baron *de Krüdner* z *Peterzburga* tu przybył.

HISZPANIA.

Z Kadyx dnia 11. Stycznia. Na rozkaz dworu ^{ver-} naypilniey 30. liniowych okrętów budować zalec^{ne} no, to iest: 5. tu na mieyscu, 10. w *Kartagenis*, a 15. w *Ferrol*.

ANGLIA.

Z Londynu dnia 29. Stycznia. Przyszedł termin, w którym Lord Jerzy Gordon (co przed kilkonastą laty żydem został) za kaucyą 10,000. funt: szter: z własnego majątku i za poręką dwóch Obywatelów stawiących po 2,500. funt: szter: miał być z więzienia uwolniony. Stał on ubrany w suknie Rabinowkie przed sądem, i wzbraniał się odkryć głowy nie tak dla pogardy sądu, iak przez uszanowanie swego Talmutu. Ale że ten Lord iuż żadnego nie posiada majątku i poręczników, gdy za niesposobnych do zapłacenia uznano, więc został do więzienia odprawdzony, a ba dziey do tey części miasta, która do utrzymania tych więzień należy, gdzie on z dostarczanej pensyi od starszego brata swego, iako od głowy familii, sobie naznaczoney żyje.

Dnia 31. Stycznia. Wszyfkie Papiery tuteysze przeciwko Katastrofie na Karuzelu Paryzkim 21. Stycznia dokonany naymocniejszymi brzmia wyrazy. Powtarzać takowe, iest to ustawicznie zasmućać Czytelnika, jednego tylko pisma koniec tu kładniemy: Niebo iest sprawiedliwe, nie dopuści, żeby miał bydź występpek bezkarnym. Widzieliśmy iuż, że ludzie dnia 10. Sierpnia przez ludzi dnia 2go Września pobici albo wygnani zostali. Roland, który utworzyć zamysłał Insurrekeyą przeciwko Królestwu, drży sam dzisiaj z boiaźnią o własne życie. Głowa Petiona, przez współników Marata, w niebezpieczeństwie zostawała, a ciż sami współnicy wkrótce sie dowiedzą, że iest bardzo blisko z Kapitolium do Skały Tarpcyckiey. Pelletier zabity, drugi Deputowany umarł nagle. Broń Boże gdybyśmy tu mieli przywozić pochwały zabójców, ale wierzymy w zemstę Niebios, a historia nas uczy.

iz ze wszystkich Sędziów, którzy Karóla I. na śmierć skazali, ieden tylko własną śmiercią umarł.

P. *Chauvelin* po wielu umowach listownych z *Lordem Grenville*, nakoniec z Anglii wyiachać musiał.

Dnia 28. Stycznia. Xiążę Jegomość Królewic następcą tronu, iako przełożony klubu nazywającego się *Nie wiem co takiego* (*Je ne sais quoi*) proponował całemu zgromadzeniu klubistów, aby z rejestru członków towarzystwa na zawsze był wykassowany *Filip Xze d'Orleans*, iako niegodny odtąd mieścić się w kompanii ludzi honoru i cnoty. Propozycja była jednomyślnie przyjęta, pochwalona, i niezwłocznie wykonana ze wszelkimi znakami nienawiści i wzgardy pełnemi, iakich u całego świata osoba jest warta wyżej wzmiankowana.

N I E M C Y.

Od Menu d. 2. Lutego. W Moguncyi ogłoszono, aby gdy Larum dadzą do Generalnego marszu, nikt się na ulicach i w oknach nie pokazywał, ponieważ sam sobie byłby nieszczęścia przyczyną, któreby go potkać mogło. Wnoszą ztąd niektórzy, że z okazji śmierci Ludwika, spodziewają się Francuzi między wojskiem Liniowym, i między Gwardyą Narodową iakiegoś zamieszania.

S Z W E C Y A.

Z Sztokolmu d. 29. Stycznia. Rozgłaszano tu iakoby zachodziły rozroznienia iakiś między nami i sąsiadami naszymi, lecz wieści takowe żadnego niemią gruntu, i są to wynalazki tylko źle baczących ludzi.

D O N I E S I E N I A.

Z Wilna Jmć Pan *Cogniard* Dentysta pensjonowany od wielu Panów Litewkich, tudzież od Dworu Kurlandkiego, ma honor donieść Przeswiętney Publiczności, iż miejsce mieszkania iego, w czasie kiedy niebędzie zaprzątjony obieżdzaniem Dworów u których jest płatny, będzie na zawsze w Wilnie. Gdzie każdemu, nie będącemu w stanie zapłacenia, darmo

Służyć ofiarnie się. Mieszka na Ulicy zamkowej pod Nrm: 140. w Którym to mieszkaniu, nawet podczas jego niebytności dostać będzie można za mierną cenę, lekarstw leczących ból zębów, a utrzymujących zdrowie i białosć zębów.

Dnia 8. Lutego znaleziono Wexle Papiery Dokumenta znaczney wartości wraz z Biletem dla zytia kupca z Krakowa, ktoby ie zgubił, ma się udać do Kuchmistrza Jasnie Wielmożnego Detyllego Rotmistrza Kawaleryi Narodowej i Konsyliarza Przesławietney Konfederacyi Ziemi Warszawskiej na Nowym Mieście na przeciw Domu W. Łyszkiewicza.

W Księgarni Gröllowskiej w Marywilu w sali nad bramą znajduią się następujące Książki. (1.) Ogrodnika porządek robot miesięcznych na cały rok wypisany, i na miejscu podzielony. Żł: 5. (2.) Sztuka Ogrodnictwa, czyli o Ogrodnictwie, zawierająca przepisy chodzenia przyzwoitego około ogrodów kwiatowych kuchennych i sadow Żł: 2. gr: 15. (3.) Ustawy powszechne dla dobr moich rządow VIII. Tomow Żł: 24.

Dnia 12. Lutego Przybłąkała się Suczka mieszanica z chartów angielskich, maści brudno Kasztanowatey z odmianą, 4. Nogi białe, podpierście całe aż do pyłka białe, pyłek podpalany, na końcu ogona kosmyk biały. Komuby zginęła, ma się udać do Ur. Kozakiewicza, Murgrabiego Pałacu błękitnego.

U Jerzego Striepe Kupca w Warszawie w Kamienicy Jmci Pana Cadra na Przedmieściu Krakowskim Nro 428 przeciwko Kościoła W. PP. Karmalitek, znajduią się do przedania różnego gatunku. Nasiona Ogrodowe Kuchenne, Zgraniczne w najlepszym gatunku, za cenę następującą.

We Czwartek dnia 21. w Piątek dnia 22. Lutego 1795. odprawiać się będzie Aukcyja na Lesznie w Kamienicy Jejmość Pani Jakupsonowej pod Cirk: 4. Nro. 3. przez Michała Grölla Aukcyjonatora uprzywilejowanego na Rzeczy następujące jako to: Srebro, Zegarki, Futra, luzye. Suknie Damskie y Męskie K perstychy. Piwo Angielskie, Herbata Chudeńska, Muslin Gaza Porcellana Salka Wstążki, Szarfy Oficyerskie, i inne różne rzeczy od godziny drugiej po południu.

Po śmierci Ur. Antoniego Partonzfzteyna uwiadomiją się wżycy Kredytórowie i Delatorowie jego, aby na Kommissyą z Reskryptu J. K. Mci w Warszawie w Starym Mieście w Kamienicy Nro 61. łączącą się, sami albo przez fweich Plenipotentów iak naysprzedzey pod upadkiem w sprawie stawili się.

Gawrył Iwanowicz Szwarz przy wielu doskonałościach i praktykach ofobliwszy posiada sekret na cuchnienie z Ust, czyli z okazji zębów, czyli z wnętrzości pochodzi affekty, oraz na Konwulsye tak starych iako młodych Ludzi, y Dzieci w krótkim czasie uleczenie obiecuie, stoi na Długiej Ulicy naprzeciwko domu Putkańskich w Oberzy Niemieckiej na dole naprzeciwko Bilardu. Od godziny 10 ranney do 12, a od Angliey po południu do czwartey zawsze zaitać go można.

Z mocy Rezolucyi Sądu Kommissarskiego na dniu 15 Miesiąca Lutego nastąpioney, sprawę konkursową JW. Dzierzbickiego Starosty Wartelskiego na fundamencie wyzley Deklaracyi Sądu Królewskiego, ukończającą obwieszczającą się tak wżycy Kredytowowie, iako i sam JW. Dzierzbicki Starosta, aby na dniu 22. Miesiąca bieżącego Lutego do Kamienicy w Cyrkułe Rynku Miasta Starey Warszawy pod Nrm 61. iytnowaney, stawili się, i sprawy nadmienioney konkursowey attentowali, z tym ostrzeżeniem, iż w przypadku kogożkolwiek z pośród nich nie stawienia się, Sąd Kommissarski itołownie do Reskryptu i Deklaracyi, zaocznie postępować będzie.